

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Cecilia Pettersson

Socialnämnden 2014-12-17

Avveckling av trygghetsplatser

Sammanfattning

Trygghetsplatser har funnits i kommunen sedan år 2000 och är till för enskilda över 65 år som akut behöver plats på boende med heldygnsomsorg. Trygghetsplatserna, som finns på Tibblehemmet, är inte biståndsbedömda. Det är personalen på boendet som avgör om den enskilde ska beredas plats. Att platserna inte är biståndsbedömda medför en rad svårigheter, bland annat vad gäller hälso-och sjukvårdsansvaret. Socialjouren kan, sedan den infördes år 2012, göra akuta placeringar på korttidsboende eller bevilja insatser i hemmet, vilket medför att den enskilde och dennes anhöriga kan erbjudas stöd och hjälp dygnet runt, året runt.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden upphäver tidigare beslut fattat den 15 maj 2000 om att tillhandahålla trygghetsplatser på Tibblehemmet (Dnr 29/2000-719).
2. Socialnämnden beslutar avveckla trygghetsplatserna på Tibblehemmet.

Ärendet

Trygghetsvistelse (trygghetsplats) är en form av korttidsvistelse som erbjuds i Täby kommun och har funnits på Tibblehemmet sedan år 2000. Trygghetsplatserna är inte biståndsbedömda, utan en enskild över 65 år kan själv kontakta boendet dygnet runt om plats. Det är personalen på boendet som bedömer om det är lämpligt och om den enskilde ska få komma.

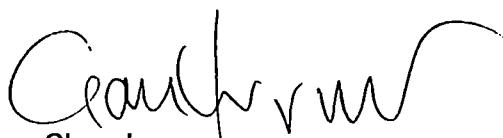
Trygghetsvistelse är till för enskilda som akut behöver annat boende och som annars vårdas av anhörig/närstående eller bor ensam och tillfälligt behöver tillsyn och omvårdnad dygnet runt.

Kommunen har avtal om och betalar för platserna samt tar ut en avgift för mat och tillsyn/omsorg från den enskilde. Hälso-och sjukvårdsansvaret kvarstår på primärvården för de enskilda som vistas på trygghetsplats. Distriktssköterska kan

delegera medicinska uppgifter upp till undersköterskenivå till omvårdnadspersonalen på avdelningen. Medicinska insatser som inte kan delegeras till undersköterska utförs av distriktssköterska. Tibblehemmets sjuksköterskor har alltså inget hälso- och sjukvårdsansvar för den enskilde under trygghetsvistelsen, vilket medför att de inte får göra en bedömning av den enskildes medicinska situation eller hjälpa dem. Personalen på avdelningen har heller ingen dokumentationsskyldighet enligt socialtjänstlagen. Detta innebär att om det skulle hända en enskild något under en vistelse så saknas information och dokumentation om vad som gjorts och inte.

Sedan år 2012 finns socialjouren Nordost. I socialjourens uppdrag ingår bland annat att göra akuta placeringar och ge stöd till äldre under icke-kontorstid. De kan exempelvis göra placering på korttidsboende eller med mycket kort varsel bevilja stöd i hemmet när behov förligger.

Att de insatser kommunen tillhandahåller föregås av en biståndsbedömning medför rättssäkerhet och trygghet för den enskilde. Kommunen erbjuder genom Avdelning äldreomsorg och socialjouren stöd till äldre och anhöriga dygnet runt, året runt. Trygghetsplatser/korttidplatser behövs men inte enligt nuvarande upplägg och rutin.

Claes Lagergren
Socialchef

Marie Weckström
Avdelningschef äldreomsorg

Bilaga

Rapport daterad den 4 december 2014 – Avveckling av trygghetsplatser

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Planeringsavdelningen
Utredningsenheten
Cecilia Pettersson

Avveckling av trygghetsplatser

Allmänt

I Täby kommun erbjuds trygghetsvistelse (trygghetsplats), vilket är en form av akut korttidsvistelse dit enskilda över 65 år kan komma utan föregående biståndsbeslut och med mycket kort varsel på grund av att situationen i den ordinära bostaden inte längre fungerar. Den enskilde eller dennes ombud, och i vissa fall distriktssköterska, hemtjänst, räddningstjänst eller socialjouren, kan dygnet runt ringa om plats. Det är personalen på boendet som bedömer om det är lämpligt med trygghetsvistelse och om den enskilde ska få en plats.

Trygghetsvistelse är till för enskilda som:

- akut behöver plats och som annars vårdas av anhörig/närstående t.ex. om vårdaren själv blir akut sjuk
- bor ensam och tillfälligt behöver tillsyn och omvårdnad dygnet runt

Beslut om att erbjuda trygghetsvistelse på Tibblehemmet fattades av socialnämnden den 17 maj 2000. Trygghetsplatserna kom till då kommunen upphandlade Rehabilitering- och omvårdnadsenheten på dåvarande plan 8. Huvudsyftet med enheten var att skapa en verksamhet som skulle tillgodose behovet av rehabilitering med målet att den enskilde skulle kunna återvända till sitt hem samt att finna samverkansmodeller mellan Täby kommun och Nordöstra sjukvårdområdet kring äldre personers rehabilitering.

Platserna på plan 8 var till för:

- personer som var medicinskt färdigbehandlade men i behov av ytterligare rehabilitering och/eller särskild vårdplanering
- personer vars rehabiliteringsbehov och rehabiliteringspotential närmare behövde bedömas och behandlas
- personer där det fanns behov av växelvård, avlastning eller mer akuta sk. trygghetsplatser

Rehabiliterings- och omvårdnadsenheten upphörde i och med att Tibblehemmet byggdes om år 2010. För närvarande finns det två trygghetsplatser på Tibblehemmet och dessa får användas upp till maximalt 14 dagar per tillfälle.

Ansvar

Hälso- och sjukvårdsansvaret kvarstår hos primärvården för de enskilda som vistas på trygghetsplats. Distriktssköterska kan delegera medicinska uppgifter upp till undersköterskenivå till omvårdnadspersonalen på avdelningen där trygghetsplatserna finns. Medicinska insatser som inte kan delegeras till undersköterska utförs av distriktssköterska.

Vid behov av ytterligare medicinska insatser under vistelsen ska personalen på avdelningen kontakta ansvarig husläkarmottagning. Uppstår behovet utanför kontorstid kontaktas Vårdguiden för rådgivning eller SOS alarm om det är akut. Tibblehemmets sjuksköterskor har följaktligen inget hälso- och sjukvårdsansvar för den enskilde under trygghetsvistelsen. Personalen på avdelningen har heller ingen dokumentationsskyldighet enligt socialtjänstlagen.

Ansvarig chef på Tibblehemmet ska kontakta biståndshandläggaren första vardag efter ankomst. Det är sedan biståndshandläggaren som avgör om vårdplanering behövs för planering av fortsatta eller ändrade insatser.

Kostnad för vistelsen

Den enskilde betalar en dygnskostnad till kommunen, i den ingår mat och tillsyn/omvårdnad. Möjlighet till nedsättning av avgift finns. Den enskilde står själv för sina läkemedelskostnader.

Avtal Tibblehemmet

Täby kommun har avtal med Attendo (Tibblehemmet) om två trygghetsplatser, dessa ingår i de 27 platser som finns för korttidsboende. Avtalet gäller till och med den 1 november 2017 med möjlighet till förlängning i ytterligare två år.

Tibblehemmet ersätts för trygghetsplatserna med 1 411 kr per dygn och plats. Ersättningen utgår från och med bokad ankomstdag till och med dag före avresedag.

Socialjouren Nordost

Täby kommun har avtal med socialjouren Nordost. Socialjouren Nordost omfattar kommunerna Danderyd, Lidingö, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Socialjouren har funnits sedan 1 juni 2012.

Socialjouren ska tillhandahålla det stöd kommunerna behöver inom ramen för socialtjänstens verksamhetsområde på tid då de har stängt. I socialjourens arbetsuppgifter ingår att hantera akut socialt arbete, myndighetsutövning, rådgivning, konsultation samt kris- och stödsamtal. Socialjourens uppdrag omfattar hela socialtjänstens verksamhetsområde. Några exempel är:

- Våld i nära relation
- Akut behov av logi
- Akut stöd till äldre

Socialjouren kan för Avdelning äldreomsorgs räkning fatta akuta beslut på icke-kontorstid för både nya och befintliga brukare. Beslut kan exempelvis tas om insatser i hemmet i form av hemtjänst och avlösning eller korttidsboende. Detta medför att enskilda och deras anhöriga kan söka stöd från kommunen dygnet runt, året runt i det fall en akut händelse inträffar. Socialjouren syftar till att skapa trygghet och rättssäkerhet för kommunens innevånare.

Socialjouren är öppen:

måndag – torsdag 15,30 – 02,00, därefter beredskap till 08,00 nästa vardag

- fredag 14,00 – 02,00, därefter beredskap till 16,00 på lördagen
- lördag 16,00 – 02,00, därefter beredskap till 16,00 på söndagen
- söndag 16,00 – 02,00, därefter beredskap till 08,00 på måndagen

Vid tider för beredskap görs hänvisning till polisen i Täby och City. Polisen kontaktar i sin tur de handläggare som har beredskap i hemmet.

Ekonomi

Tibblehemmet får 1 441 kr per dygn för belagd plats. Fram till oktober 2014 har ingen separat kontering gjorts för trygghetsplatserna utan de har registrerats som korttidsplats. Under oktober månad 2014 har de två trygghetsplatserna på Tibblehemmet kostat drygt 30 000 kr.

Övervägande

Att erbjuda trygghetsplatser enligt nuvarande förfarande medför en rad svårigheter, både för den enskilde men även för omsorgs- och sjukvårdspersonalen på boendet.

Vistelse på trygghetsplats föregås inte av en biståndsbedömning men kommunen har avtal om och betalar för platserna samt tar ut en avgift för kost och omsorg

från den enskilde. Enligt 2 kapitlet 7§ lagen om kommunala befogenheter får kommunen utan föregående individuell behovsprövning endast tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 67 år. Med servicetjänster avses tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad. Denna lag inskränker inte på de skyldigheter som en kommun har enligt socialtjänstlagen. Trygghetsplatser ingår inte i den typ av tjänster som med stöd av lagen om kommunala befogenheter kan erbjudas utan individuell behovsprövning.

Trygghetsplatserna är inte biståndsbedömda vilket medför att kommunen inte har någon möjlighet att reglera vem som kommer dit eller bestämma vilket omsorgsbehov dessa personer ska ha för plats. Det finns heller ingen möjlighet att ta reda på om den enskilde själv vill åka eller om det är en ofrivillig vistelse som anhörig eller annan person i deras närhet bestämt. Detta eftersom insatsen inte föregås av en ansökan och utredning. Det saknas ofta även kännedom om den enskildes bakgrund och problematik inför en vistelse, vilket kan medföra svårigheter för boendet att planera sin verksamhet och skapa trygghet.

Tibblehemmets sjuksköterskor har inget hälso- och sjukvårdsansvar för de enskilda som vistas på trygghetsplats, ett ansvar de har för övriga platser på boendet. Det innebär att de inte får göra en bedömning av den enskildes medicinska situation eller hjälpa dem, i det fall de gör något kan de riskera sin legitimation. Om en enskild behöver hjälp måste omvårdnadspersonalen kontakta primärvården och de kommer till boendet. Detsamma gäller för hantering av mediciner. För att omvårdnadspersonalen ska kunna ta emot mediciner och vara den enskilde behjälplig med medicinhantering måste de få delegering av primärvården. Detta förutsätter att primärvården omgående kan komma till boendet då den enskilde oftast kommer till en trygghetsplats med kort varsel.

Trygghetsplatserna infördes i kommunen innan socialjouren fanns, de tillförde då ett värde i och med att de äldre akut kunde söka hjälp under tider då socialtjänsten var stängt. Idag ingår det i socialjourens uppdrag att göra akuta placeringar och ge stöd till äldre. De kan alltså göra placering på korttidsboende eller med mycket kort varsel bevilja stöd i hemmet när behov förligger under icke-kontorstid och därmed finns det inte längre något behov av trygghetsplatser. Om den nuvarande formen för trygghetsplatser avvecklas kan de äldres behov av stöd och hjälp tillgodoses genom befintliga insatser.

Kommunen tillhandahåller en variation av insatser till äldre som exempelvis hemtjänst, avlastning, korttidsboende och växelvård. De insatser som beviljas är utformade för att efter en individuell behovsbedömning tillgodose den enskildes behov av stöd och hjälp. Insatser som föregås av ett biståndsbeslut medför en rättssäker handläggning, trygghet för de äldre och att stöd ges till enskilda som enligt socialtjänstlagen har rätt till insatser. Insatserna medför även att den

enskilde tillsammans med anhöriga kan planera vistelser och på så sätt ge den anhörige möjlighet till avlastning och återhämtning.

Avdelningschefen för äldreomsorgen har varit i kontakt med Attendo för diskussion om trygghetsplatserna. Attendo ställer sig positiv till föreslagen förändring förutsatt att hanteringen av trygghetsplatserna formaliseras i avtalet.